

ההסתדרות הכללית של העובדים העבריים בארץ-ישראל
הע"ב

י"ב במאי תש"ד
ג' אלול - ח' סיון
מס. 47 (207)

י"ב במאי תש"ד
5 במאי 1944

ל א ח ד ג מ א י

בה במידה שיבטל ניצול היחיד ע"י רעהו - יבטל גם ניצול לאדם אחד
ע"י השנהגה.
ההסתדרות ניגודי המעמדות בלאום עצמו - תכחד גם שנתת לאדם לאדם.
המניפסט הקומוניסטי

האחד במאי הוא פרק-חיים מסעיר וברוטט אנו מקשיבים לחלליותו וזמין
להפריד את יום מועד זה ממקורו, ממקום לדור דגם לא מדגלו.

הדור הזה רגיל לראות את הדגל הזה ואת האדום שבו כמשרים הגיגות ושלום,
לכן יש לזכור ולהזכיר במגמת דורות, בכינוסם: אין להפריד את יום המועד הזה
מן הדור שלו, מן הסמל למלחמת שחרור האדם בקרב האחרון.

י. טבנקין

המועל העברי רואה מאחוריו את מחנות העולים, המפעילים, דוחק-החץ, המוהו,
הגריה המצויה לחינם ולצנייה, למלחמה, לרצון אנושי רבולוציוני, להלחמה ולעינויים
הנוהרים דרך כל מדורי הגיהנום ועורצים גדרים ושערים נעולות - וימוע הא, כי
אם רעה היא הדרך וכבודה המלחמה ועצומים החללים - לא יסוג אחור.

ב. כצנלסון

ג' אלול - ח' סיון

ג' אלול - ח' סיון

להתמיד בריסוסים בארץ-ישראל, גם הגשם
הפתאומי לא יפסיק להבריק השנה
כמי שידוע הדבר שנהגו פזריקת הפוחי
אדמה, ויש חשש למחירי ירושלים בתקופת
האסיף. יתכן שאם אנו נחיה בשלמים לה-
תסן את כל התפתחות בשני המסגרים העו-
מדים לרשותנו, אשר האגודות עונות הה-

הדלגים: ששה הזריעה הראשונים של
המלמסותנים - 1/2 ד' ו- 3/4 ד' - 3/4 ד'
כבר דוללו דליל סומי. למלמסותנים ניתן
כבר זבל ראש המלונים בתקופת מאד ע"י
הזרוב האדום אשר עיכב את התפתחותם.
אחרי כמה איבוקים התגברנו עליו ועתה
צמיחתם מהירה יותר.

ששה הזריעה בשניה - 1/2 ד' - 19 ד'
דלעת - 2 1/2 ד' ומלונים 8 1/2 ד' דוללו
עד כה דילול ראשון. אף הם בתקופת מאד
ע"י התפוסית האדומה.
טלק: דיללנו את הטלק והיה מתפתח יפה.
אף הוא קיבל זבל ראש. מזיקים טרם הו-

פיעו בו.
כרוב: בחלקה הזאת נאבקנו קשה בהתקפת
כיניטולאחר שט"ס התגברנו עליהם נח-
קשה ע"י חולעים מכל הסוגים. על אף הכל
שדה זה הוא מהזמים ביותר מכל גילנו
כרוב בגננו והננו מקווים ליבול יפה.

האגודות העקרות בחודש אפריל
היו: השקאה, זיבול זבל ראש, והגנה
במני מזיקים ושמידה על נקיון השטחים
את כל העבודות האלה הספקנו להוציא
אל המעל. מבלי להזדקק לתוספת עובדים
שאינם קבועים בענף.

תנאי האדמה: באשך החודש הזה נתנו
צמח גדול וזמק. כל השטח קיבל זבל
חנקני אשר הוצנע ע"י קילטור שעשה
גם את מעולת החילול. השנה האדמה נ-
קיה יותר מעשבים, כי בחורף הטפיקו
לעבוד חלק ולכן השקפנו עד כה מעט
עבודה ידים בעישוב. השקאה הנוהטים
מסודרת. אמנם נוכחנו השנה מחדש ש-
צורת ההשקאה בסביבותינו אינה מתאימה
ביותר לגידול זה (וביחוד כשרוחות
מנשפות - והשנה רבו הרוחות - הן מ-
זרות את מי הסביבות). טובה ממנה
המטרה הטקטית השקאה מכוונת יותר
ואינה מופרעת כה ע"י הרוחות. בשדה
הנוחי האדמה מוצאים להם הערצבים
ששה מעולה רוב, באשך הגידול השכן
הוא מטע הבנות. אנו נלחמים בהם ב-
פתיוני סודיום, אך בכל זאת חוששים
לנזק שיגרם ליבול. בשבוע האחרון נר-
או הסימנים הראשונים של מחלת הק-
מסונ, הן מזג האויר לא איפשר לנו

בטעות:
ד' ביהו
שיבולין
לשתול ה
בחודש ה
ומחלות
את ראשי
פונים.

פלקה

פחלה. ה
שהיה בס
הסמקנו

נו לקצו
יש להני

133

הצנן. גו
לכציאת

כיום לס

מכורת

נחנז ככ
בסביבת
ההיה עו

מצב הבר
מסגרות

טלילה

המעוני
כללי ל
הברת ה
נבחרה
מלבקשה
צאות ה
מהמרכז
אוקראי
פיט הת

חלה מי
יכביט
שעליו
הוכנה
את עבו

השלמת
הסכומי

קנות ש
במשך ה

בחבתינה (נמסר ע"י ליובה)

כרגע רבתה העבודה באחבתינה משום שבהתחלת העונה לא עבדו נוחני העבודה בקצב מלא במלוי הזמנות, ולכן לא דר- שו את כל מכסת החביות. בחודש האחרון, כשנתקבלו הזמנות חדשות לקונצנטרטים, הגבירו את היצור במטרה למלא בחודש האחרון את כל אשר הוסירו בעונה כולה. משום כך גדל הלחץ עלינו ואנו צריכים להסתיק במשך חודש ימים גם את אשר היינו עושים (בתקופה האחרונה) במשך 3 חד- שים. גם "חבונה" שלא היה כלל בחבתינה להכין מלאי גדול של גבינה, חזרה בה, ובחודש אפריל הזמינה הצלנו חביות. ולכן גם את העבודה הזאת היה עלינו להוציא לפועל.

בחודש האחרון עובדים 10-12 איש בהחאמצות רבה. יש לקוות שבמשך השבוע- עיים הקרובים תגמר העונה לשביעה ו- צונם של כל נוחני העבודה.

נראים כבר סיכויים לקבלת הזמנה לשנה הבאה. אנו עושים פעולות לקראת הבאות, ובמיוחד בהכנת החומר לעבודה. יש תקווה שיגדל יבוא העצים המתאימים לחביות וזה יקל בהרבה על עבודתנו.

באר ה'

למאנהצעמלהמהנדס בלאס וחברת מקור המים ניקינו את הקילוח. קשה לקבוע למדע אם הניקוי הזה ישפר את המצב. בסוף השבוע נעשה ניסיון להעמיק את המטאבה כ-10 מטר ונשאב מחדש.

אינסטלציה: הננו עומדים לרכוש צנ- וות כדי להשלים את רשת ההשקאה בשטח של 250 ד' אשר בודי קובאני. הצורך בטידור האזנסטלציה בשטח האדמה הקלה הוא דחוף. לאחר שכל שטח הגבעה תפוש ע"י בניני המסק והחעשיה, נשארונו ל- מעשה ללא אדמה קלה לגמרי. הננו מחכים לחלוקת השטחים הנוטפים בודי קובאני.

שבחלקם הגדול-אדמה קלה.

ביתן ח'אליף קאמאלי כי דאקצו האס- פאל והדנפוס לא האזיאו חזרה, ה אף הצלי- שו בהחלוקה א' החציבה

אסורת הביצור אולמן אונה דוקטור מאת ג'ורג' והחבר וביא חלקה ה' באחרי שיש לו אספר ה האוסף והזנף קו האז אקצו. האזיאל חלוקה אא-חאטא לני בא החברה והחוב אלקינו הנאצאק אא החקיקה והאזאקניק אלא וצורה אהמא

בטעות: חזרנו לגדל בטעות בשטח של 3 ד' ביחוד לצרכי הבית. בחזרנו בזן האדום שיבולתו קבועים יותר. נשתלו 2 ד' ונוסיף לשתול השבוע.

בחודש הבא יש להמשיך במלחמה במזיקים ומחלות ובסופו של החודש נתחיל להוריד את ראשית פרי הכרוב ואולי גם המלפ- פונים.

מרים א.

פליחה

קצונו 300 ד' בקיה ו 25 ד' פחלה. היבול משובח. בגלל החום הגדול שהיה בסוף אפריל יבש החציר מהר, טרם הסאקנו לערמו. זה ישפיע לרעה על טיבו.

השעורה הבשילה, אבל טרם התחל- נו לקצור. הקומביין נמצא עוד בחיקון. יש להניח שלאחר השבת נתחיל בקציר.

זרענו תירס וקלטרונו את הסלק.

הצאן

בערב האחד כמאי התחלנו בגז הצאן. גורזים כלילות בכדי לא להפריע לצמיחת הצאן למרעה במשך היום.

חבונה החלב בעדר הצאן מגיעה כיום ל-150 ליטר.

מכרות

רדינו את הדבש 72 כוורות נתנו 350 עה. בהשואה למקומות אחרים נסביחחנו אין היבול רע. יש להניח ש- חתיה עוד רדיה.

השקענו הרבה עבודה לשיפור מצב הבריאות של הדבורים ע"י האסת מטגרות הדונג והחלפת המלכות.

טלילת כביש לישובנו

התקיימה ישיבה של כל הגורמים המעוניינים בטלילת הכביש, שבאו להסכם כללי לבצועה. הכביש יעלה כ-8000 לא"י. חברה החשמל משתתפת בזה בסך 1500 לא"י. נבחרה ועדה: נייטולית שהיא תקבע את מלכתהמכסה לכל אחד המעוניינים להו- צאות הטלילה. הרכב הועדה: הח' גבירץ מהמוכז החקלאי, אלטמן מחדרה והמהנדס אוקראיניץ - בעל חכניה הכביש. כל הגו- פים החחייבו לציית להכרעות הועדה.

הואיל וכולם מעוניינים בהת- חלה מידית של העבודה, הוטכם שכל אחד יכניס מיד את מחצית הסכום המסוער שעליו לתת. הכספים הושלשו כבר ואף הוכנה הצעת חוזה עם סולל-בונה המקבל את עבודת הכביש.

לעת עתה יסולו רק 2 ק"מ. השלמת הכביש תעשה במידה בה יכנסו הסכומים הדרושים.

העבודה תתחיל בהקדם ויש ל- קנות שטלילת 2 הקמ' הראשונים תושלם במשך חודשיים.

הבובטרון

בש בחודש דצמ מחזה "המ ובימים זה הגבעה שגבו פשו ני מטיבו פון. בתכ שיכללת למקום.

הצגה חדש ביולי נצ מחזות קט תמונות יעקב שמע למבטא ור הקול. טידור לכסול הה בקרית חסי

הוקצבו ל העומדים ההצגה ה

מוסיקלי אאל התי הנחת אבן

גת האחד המקום והמהישובי הנחת אבן בשם הועד דוח. המועד חפר וחבר מגילת הי הספורטיב כוער ויל עמלוחת הנשף נאמ וליוזמיו כונן את

היו לי בערך בפעולה פעולות ליטה שעי אחרי הפזה.

בעבודות על נושא טדר היו

החוצאות קפ, היי

הבובטרון לקראת העונה החדשה

בשיחת להקת הבובטרון שהתקיימה בחודש דצמבר סוכס לחדש את הצבת ה- מחזה "המלך בור". קיימנו את הדבר ובימים הקרובים ביותר נציג את המחזה בגבעה-היים ובמקומות אחרים. הגבנו פטופון חשמלי שמשתמשים בכל מיני מטיבות וכן קיבלנו רשיון למקור-פון. בתכניתנו לבנות כמה נודות מ- שכללת יותר שתאפשר לנו להציג מחוץ למקום.

תכניתנו להבא - לתת פעם בשנה הצגה חדשה ופעם לחדש מחזה שכבר הוצג. ביולי נציג הצגה חדשה המורכבת ממספר מחזות קטנים, ביניהם אחד - "כדור זהב" תמונות מחיי החרקים, מעובד ע"י הח' יעקב שמעוני. יש בדעתנו להזמין מורה למבטח ודיקציה ואולי גם מורה לפיתוח הקול. התוכנית תהיינה בליל ששי ובשבת. טידור יצטרך להענות לצרכי הבובטרון. לכסול ההוצאות שנצטב. מיפום הקרבהים בקריית הים ובפרדס חנה.

טרם נוצלו כל ימי העבודה ש- הוצגו לפעולות הבובטרון. ימי העבודה העומדים עוד לרשותנו ינוצלו להכנת ההצגה החדשה.

הח' רבקה דודית מטרה לנו מחזה מוסיקלי (מלודרמה) שנציגו בחודש יולי. אלה התיקיות הלגית. הח' ק"ה ק"ה הציג התיקיות. הנחת אבן הפינה לבית "הפועל"

חגיגה זו נכרכה אצלנו עם חגיגת האחד במאי. לפנות ערב נהאטפו אנשי המקום והאורחים המוזמנים ממוטדות ומהישוהים השכנים. במפקד שנערך במקום הנחת אבן הפינה ברכו ז. אהרונוביץ בשם הועד הפועל; ז' יליסט בשם התאגדות הפועל; ברוורמן בשם מועצת עמק חפר וחבר מעין החורש. בסוף הוקראה מגילת היטוד. יפה במיוחד היה הנשף הספורטיבי. המחעמלים - חברים, חברות, נוער וילדים - הפליאו את הצופים כהת-עמלוחם היפה והנקזה. במסיבה שלאחר הנשף נאמרו דברי הערכה חמים למפעל וליוזמיו. החברים נתבעו לתת עזרה ל- כונן את הביטחון המסדר עד הטפחות.

ה ע ו ר ט ל ש א ל ו ת א י ר ג ו נ ה מ ש ק
בעין-חרוד

היו לי ספקות רבים, אם עלי להשתתף בקורס לאירגון המשק. חשבתי שהסמינריון נערך בעקר בשביל חברים מיושבים צעירים שטרם רכשו להם נסיון והמתכוננים לפעולה ציבוריים ומה תועלת אוכל להפיק בסמינריון לאחר שעשיתי שנים רבות בפעולות אירגון בשטחים שונים של הקבוץ. טרם הספקתי להחליט לעצמי והמועצה הח- ליטה שעלי לנסוע לקודס. שהתחיל 27 בינואר. הגעתי לשם רק שבוע ימים אחרי הפתיחה, כי עלי היה למסור את ריכוז העבודה ואת ריכוז המשק במשך השבוע הזה.

תכנית הסמינריון הוכנה ע"י ועדה שליב מזכירות הקבוץ במשך כמה חדשים. בעבודות ההכנה ובסידור התכנית הושקעה עבודה רבה. עצם המשא ומתן עם 80 מבצעים על נושאים שונים והתאמת זמן הרצאותיהם דוש הרבה זמן. הקורס נמשך 10 שבועות. טדר היום היה עמוס מאד - 7ל בבוקר עד 9 בערב בתוך זה 9 שעות לימודים.

התכנית של ההרצאות היחה מגוונת מאד אבל מכוונת ותכניתית. רובן של ההרצאות שניהנו בהתחלת הקורס שימשו כעין מבוא למדעי הטבע: כימיה, תורת הקר- קע, חיי הצמח, תורת ההזנה, פיזיולוגיה של בעלי החיי, מחלות ומזיקים, זבלים וכימיים

בפעולה התרבותית.

מאז הפסח התקיימו אצלנו 3 הרצאות: של מנשה רבינוב - המוטיקה היהודית, בלווי חקליטים; של הח' אהרון פרידמן על מדיניות העולה אחרי ועידת טהרן; של אבינרי - מלחמת המל"ס העב- ריות. ההרצאה האחרונה, גם כי היחה על נושא ספציאלי, עוררה עניין רב ולאחריה נשאלו כמה שאלות והמרצה השיב.

בשבוע האחרון הוצג אצלנו הסרט המגפה הלבנה וניגנה רביעיה של חברי החזמות הארצישראלית. מתכוננים למסיבם הגז. בהזדמנות זו תערך תערוכה קטנה של עבודות צמר שונות שנעשו בשנה הא- חרונה.

לא השתתפנו בהצגה "טוביה החולב" בחדרה, כי המחיר הממוצע של ה- כרטיסים הוא 22 גרוש, המפעל המיל" אינו משתתף אלא 15 גרוש. חקציבנו השנה מצומצם מאד ולא יכולנו להקציב את התוספת הנחוצה. מתנהל משא ומתן עם "הבימה" בדבר הצגה בגושנו. אנשי "הבימה" מתנים תנאי שיהיו נוכחים לפחות אלף איש בהצגה. אין סיכוי שיוצג אצלנו "טוביה החולב" לאחר שהוצג כבר בכפר ויתקין.

בחירת מחסנאית למטבח

בשיחת הקבוץ האחרונה נבחרה הח' ניוסיה כמחסנאית למטבח.

תכנית הנקודה

בישיבת המועצה האחרונה דנו שוב בשאלת תכנית הנקודה. החלוצים דלמן ומילק הסבירו את פרטי תכניתיהם. טרם סוכמו הדברים. הח' טמי וישראל כץ הביאו תכנית משלהם. גם הח' אלכס הט- ביר תכנית משלו.

לסמינריון של המפלגה

לפי הצעת מרכז המפלגה אושר הח' מיכאל דרפלו ע"י שיחת הקבוץ.

ה ע ו ר ט ל ש א ל ו ת א י ר ג ו נ ה מ ש ק
בעין-חרוד

היו לי ספקות רבים, אם עלי להשתתף בקורס לאירגון המשק. חשבתי שהסמינריון נערך בעקר בשביל חברים מיושבים צעירים שטרם רכשו להם נסיון והמתכוננים לפעולה ציבוריים ומה תועלת אוכל להפיק בסמינריון לאחר שעשיתי שנים רבות בפעולות אירגון בשטחים שונים של הקבוץ. טרם הספקתי להחליט לעצמי והמועצה הח- ליטה שעלי לנסוע לקודס. שהתחיל 27 בינואר. הגעתי לשם רק שבוע ימים אחרי הפתיחה, כי עלי היה למסור את ריכוז העבודה ואת ריכוז המשק במשך השבוע הזה.

תכנית הסמינריון הוכנה ע"י ועדה שליב מזכירות הקבוץ במשך כמה חדשים. בעבודות ההכנה ובסידור התכנית הושקעה עבודה רבה. עצם המשא ומתן עם 80 מבצעים על נושאים שונים והתאמת זמן הרצאותיהם דוש הרבה זמן. הקורס נמשך 10 שבועות. טדר היום היה עמוס מאד - 7ל בבוקר עד 9 בערב בתוך זה 9 שעות לימודים.

התכנית של ההרצאות היחה מגוונת מאד אבל מכוונת ותכניתית. רובן של ההרצאות שניהנו בהתחלת הקורס שימשו כעין מבוא למדעי הטבע: כימיה, תורת הקר- קע, חיי הצמח, תורת ההזנה, פיזיולוגיה של בעלי החיי, מחלות ומזיקים, זבלים וכימיים

מחזור יסודות לה על ההזנה מחלות ומצ מצ ירקות, המרצים על מתחנת הנכ ענף אלא ב כל ענף. ל קלקולציה; מיוחדות ט כל אחת. ה הצליחו בה אלה שנשלו זמ המשק. כל אדמות האר פיקציה; הא הנגב; המל וחעשיה; גו זהו נטיון דברים ודל הסכמה מלא ט על פעולת טכניות. ה חידוש מה לבנין, לטי הסמינריון הרב קיה של מש קיות של ה את הפרטים היה לזה ע אברהם ה. י ש ענין מ אבקר גם ב לעתים קרו וכן על שא שהיה עצור רשיונות א נקח אותנו אלה ממשיכ ומכתימים שלנו יש ח דים יהודי הגרמנית ה החייליה ה גם למקומו רך שהיה מ לטביבה. בא "חושף מצר היו ודאי לחבוש כוב

מחזור זרעים, עיבוד הקרקע, עשבי כר וכו'. הרצאות אלו היו חשובות מאד והן נחננו יסודות לתוכה החקלאות. על חיי הצמח הוצה שהושגור האוניברסיטה דר. קוניט, כ-30 שעה על ההזנה והפיזיולוגיה של החי - שטיבלברג ושטרמן; על כימיה - שפרוני; על מחלות ומזיקים - דר. שויג; מחזור זרעים - קס; קרקע - עבהיה; עשבי כר - כץ.

מלבד אלה ניחנו הרצאות על רוב ענפי המשק המעורב, כגון: פלחה, מטפוא, גן ירקות, משחלה, כרם, עצי פרי, הדריים, בננות, רפת, צאן, לול, ברוזיה, דבורים דגים. המרצים על כל ענף היו או חברי הועדים של האירגונים המקצועיים או עובדים מתחנת הנסיונות שנחבקשו להרצות לפי טזיטים. ההרצאות היו מכוונות להאנשי ענף אלא בעקר לאנשי המרכזים את המשק ושעליהם לדעת את הבעיות העקרויות של כל ענף. למשל: מקומו של הענף המסויים במשק המעורב ובארץ; אפשרויות ההרחבות; קולוציה; רנטביליות; ההשקעות הדרושות להקמתו; הנורמות לעובד אחד וכן בעיות מיוחדות כמו קרקע, זנים, אקלים, שוק, מחזור וכו'. ההרצאות האלה ארכו 4-6 שעות כל אחת. במידה שהמרצים בענפי החקלאות שממו על הגבולות שסומנו בטזיטים הם הצליחו בהרצאותיהם והקימו לחבריהם ידיעות שללא ספק התיינה לתועלת להם. לא כפי אלה שנטלו לעצמם "חופש" בהרצאותיהם - הם לא הצליחו.

זמן רב הוקדש להרצאות החבר ואובן כהן על הנושא הרחב "יסודות אירגון המשק". כל הרצאותיו היו מכוונות לבסס את דרכי החישובותנו. הוא ייבדו על חלוקת אדמות הארץ לראויות ובלתי ראויות לעיבוד; כוח-הקליטה של הארץ על יסוד איטנסטי-פיקציה; האקלים של אקצנו ויתרונותיו; תכנית ההשקאה בכל חלקי הארץ, כולל גם את הנגב; המשק ההורי; המשק המעורב; יתרונות המשק הגדול על המשק הזעיר; חקלאות וחעשיה; גורמים חברתיים; מקורות ההון; סטרטגיה של השקעות; שאלות השווק וכו'.

זהו נסיון ראשון בקבוץ לבסס את דרכנו בריכוז כל השאלות. לרוב היו אלה לא דברים חדשים, אלא בירור בעיות שאנו מדיינים בהם יום יום. בכמה מהנחותיו הייתה הסכמה מלאה מצד כל החברים, אבל היו גם דברים שעוררו ויכוח והם לא טוכמו.

שמענו גם הרצאה מענינת מאד על הפיזיולוגיה של האיש העובד והזנתו, על פעולת השרירים בעבודה הגופנית ופעולת המוח והעצבים ועל בחינות פטיחו-טכניות. הייתה גם הרצאה על אירגון היצור ופיריון העבודה שלא הצליחה ביותר. חידוש מה היה בסמינר זה בעריכת כינוסים לבירור שאלות מיוחדות, כגון כינוס לבניין, לסידור העבודה, בטחון, הלבשה, רפת ומטפוא. כינוסים אלה הוו חלק של מסגרת הסמלניו.

הרבה שעות השקענו בעבודה עצמית לסידור תכנית משקיה. עיבדנו תכנית מש-קית של משק גדול לכל פרטיה. מלאנו את כל החובות המיועדת לעריכת תכניות מש-קיות של הישובים. העבודה לא הצליחה ביותר כי ההטבות לא הסמיקו ואנו רק רשמנו את הפרטים שאחד החברים הקריא לנו. הקדשנו לזה כ-60 שעה. כל החברים ציינו שלא היה לזה ערך רב.

יצחק רובין

אברהם ה. כותב:

המנהיגים אסע לעיר הנמל הגדולה אשר בדרום לקונצרט של התזמורת. הפעם יש ענין מיוחד כי המנצח הוא יהודי יוגוסלבי שנמצא במחנה עליטים בארץ זו. אבקר גם בקלוב היהודי ושם אגוש עם חברים וחיללים יהודים מצבאות בעלי הבריה. לעתים קרובות מנהלים שם ויכוחים חריפים על נושאים עומדים ברומן של עולם וכן על שאלת עתיד היהודים. ודאי ידוע לך שנמצאים מאות ואולי אלפים יהודים שהיה עצורים פה במשך שנים והם מחכים עתה לרשיונות עליה. אפשר להשיג עבורם רשיונות אלא שהשלטונות מטרבים לתת אניות להעברתם. השובת השלטונות אינה מס-מקת איתנו מאחר שאנו יודעים שיש סיבות פוליטיות לסרוב זה. בינתיים האנשים ה-אלה ממשיכים לחיות כאן ויש ביניהם החיים כאילו לא קרה כלום, עוסקים בטפסרות ומכתימים את שמנו. אבל יש לי לספר גם על עובדות משמחות כמו הקמת אגודת הכשרה שלנו יש חלק בה. עתה סידרנו בסדנא שלנו כעין הכשרה של "עליית הנוער" כעשרה נע-דים יהודים עובדים על ידינו חצי יום וחצי יום הם לומדים. מוציאים עתון בשפה הגרמנית בשביל הפליטים. גם אנו מוציאים עתה יום יום עתון עברי מודפס לכל החיילים העברים בלבשת אירופה והוא יושלח באירון. בשעות הלילה ומגיע בבוקר גם למקומות מרוחקים יחד עם העתון האנגלי. העתון על רמה גבוהה למדי ומטפח צו-רן שהיה מורגש מזמן.

ודאי קראתם בעתונות שהר הגעש נזוב החחיל שוב לפעול והא גרם סבל רב לסביבה. באחד הימים החמלא כל הארץ אש וועננים שחורים כיסו את השמים - "חושן מצרים". פתאום התחיל לרדת גשם שחור שליכלך את כל הסביבה. "קרוב קץ העולם" היו ודאי אומרים בימי הביניים, ואין זה צריך לעורר צחוק כלל. החיילים נצטוו לחבוש כובעי פלדה. אישה זקנה אחת הסבירה שזה עונש מהשמים בעד חטאי האנשים.

מתוך מכתבו מ-27 במרץ 1944

ההסתדרות

י"ט באייר
12 במאי 4

אמנ
סיכום מוק
לציין בסי
לאחר שרוב
קא בחקופה

הנר
הננו חולב
ומעלה ואו
14 אלף לי
לטוח של ג
(הצלחנו
ועל ידי כ
מחירים הש
וניצלנו י
בביה.

לג
למרעה. מ
חמים בה
את החומר

בעי
את קיום ה

השט
המחירים ה
נמוכה. א
מבורר וטו
לשימוש ול
יש להרחיק

זו הפעם ה
בסך הכל ה
ז.א. כ-40

הלר
הגדול קיב
לחברות. הש
חמשנו גם
יש לחשוב

השט
לעומת השט
מנוע החשט
להקטין יו

השט
מלכה לפר
הוסר חומר
שבועות וט